

Дзевятае неба

Варожыя групыкі бяруцца за стрэлбы

Левая экстрэмізм у Калумбіі, згодна з існуючым сёння звесткамі, забілі 35 чалавек і паранілі 11 у выніку нападения на варожую групую ў пачатку чэрвеня 1994 года. Гэта, па сутнасці, першы падобны выпадак у 1994-м годзе.

Самае буйное землетрасенне ў ЗША

Губернатар Каліфорніі Піт Уілсан заявіў, што страты ад землетрасення ў Лос-Анджэлесе на мінулым тыдні складалі каля 30 мільярд даляраў. Гэта землетрасенне — самы буйны прыродны катаклізм за ўсю гісторыю ЗША. Каля 12 тысяч чалавек атрымалі матэрыяльную дапамогу ад урада. Каля 27 тысяч зарэгістраваныя як пацярпелыя, якім патрэбна ўрадавая дапамога. Звыш 10 тысяч пакулі яшчэ не маючы нават часовага жылля. Агульная колькасць загнутых у падземных схаваных чалавек, 5 тысяч атрымалі пашкоджанні.

Узмацніць кантроль за зброяй

Генеральны пракурор ЗША Джэймс Рыан заклікае да ўзмацнення кантролю за зброяй. Міністэрства юстыцыі мае намер прадаставіць адпаведную справядлівую працэдуру прэзідэнту Клінтану. Генеральны пракурор папярэджае, што амерыканскаму ўраду неабходна скасціраваць уагул на забарону зброі. Яна таксама заявіла, што зброя, якая выкарыстоўваецца для нападения, няма месца на вуліцах амерыканскіх гарадоў. Прэзідэнт Клінтан мае намер прысваіць барацьбе са злочынствамі значную частку свайго звароту да нацыі ў аўторак. Таксама будзе абмеркаваны пытанні эканомікі, адукацыі і аховы здароўя.

Святло ў горы!

Не думку швейцарцаў, у свеце няма месца прыгажэйшым, чым Альпы. Незвычайна выкажа сваю любоў да іх адзін з горных жыхароў. Ён выкарыстоўвае прыставак, якая б асвятляла горы ўначы час, каб можна было атрымліваць асалоду ад іх прыгажосці круглыя суткі. Ён ужо зрабіў прыбор, які асвятляе даўга гары паблізу з яго дома. Блекітая марва вынаходзіць — асвятляць усё швейцарскія Альпы.

НЕ ВЕР ВАЧАМ СВАІМ!

РОЗГАЛАС

ПРЫ ЧЫМ ТУТ ДЗЕЦІ

Рэдакцыя атрымала ліст ад жыхаркі вёскі Белеў Жыткавіцкага раёна Гомельскай вобласці Тамары Козел. Нагадаем змест пісьма, пра якое зазначалася ў перадавагоднім "Аглядзе пошты". У дадзены момант спадарыня Т. Козел знаходзіцца ў дэпартацыі адначасна. Да гэтага ж яна прывяла ў калітасе "ІІІ Інтэрнацыянал", аператарам машынага дзеяння. У Тамары Міхайлаўна трое непаўналетніх дзяцей. На дадзены момант 1993 года яна не атрымлівае матэрыяльнай дапамогі. У чым прычына? Як тлумачыць сама жыхарка — у мужа не хапіла працадзён. Але адкуль ім з'явіцца, калі ствар Козел пастаянна знаходзіцца ў месцах пазбавлення волі. 22 мая 1992 года выйшаў, а ў красавіку 1993-га ішоў трып у турму. "Дык няўжо ж не мае права не атрымаць дапамогі на дзяцей, старэйшых за 3 гады, калі працадзённы быццё ў поўнай сім'і выпрацаваў у 1992 годзе не менш як 2/3 мінімуму выхавання на працу, устаноўленага калітасам."

Рэдакцыя накіравала копію ліста Т. Козел на разглядае Жыткавіцкаму раённаму Савету народных дэпутатаў. І атрымала ад выканаўчага наступна адказа: "Згодна з п. 15 вытлумачэнняў Місфіна, узгодненых з Дзяржаўнай Рэспублікай Беларусь № 06-4/330 ад 30.04.1993 года па прызначэнні і вылічэнні дапамогі сем'і, якая выхоўвае дзяцей, самі ж мае права не атрымаць дапамогі на дзяцей, старэйшых за 3 гады, калі працадзённы быццё ў поўнай сім'і выпрацаваў у 1992 годзе не менш як 2/3 мінімуму выхавання на працу, устаноўленага калітасам."

Статусам калітасы "ІІІ Інтэрнацыянал", дзе працавала грамадзянка Т. Козел і ёйны муж І. П. Козел, мінімум устаноўлены наступны: 240 працадзён у калітасным годзе ў 20 працадзён у месяц. Грамадзянін І. П. Козел пад час працы ў калітасе, г.зн., з 1.08.1992 года па 31.12.1992 года, адпрацаваў толькі 54 працадзён, што менш 2/3 устаноўленага калітасам мінімуму.

С. БАРЫСАЎ

Раней многія вёскі спавіліся сваімі традыцыямі, так бы мовіць, гуманітарным ухілам. З адной выйшла некалькі масцітых пісьменнікаў, з другой многія праславіліся на ваеннай ніве, у трэцяй жывуць цудоўныя музыканты, у чацвёртай — выдатныя цесляры: што ні хата — то твор мастацтва. Сёння зусім інакш. Напрыклад, вёска Вялікая Матыхала Брэсцкага раёна ў апошні час тым праславілася, што амаль уся моладзь з яе — злочынцы, прычым, не якія там дробныя зладзеі, махляры ці раскрадальнікі, а зусім арганізаваная банда, бяспітасная, дзеянні якой вызначаюцца перш за ўсё чынізмам.

У адзін з красавіцкіх дзён мінулага года сем маладых жыхароў гэтай вёскі збілі на чыгуначнай станцыі непаўналетняга С. Каліту, на наступны дзень абрабавалі аўтамабіль, выкрасілі адтулі Імперыі аўтамагістрафон, яшчэ праз дзень украілі матцыклі і прадалі яго за бутылку гарэлкі. Потым следства высветліла, што такія "сававольствы" яны дэзавалі сабе нязрэдка, кожны месяц збіраючыся ўсе разам і некалькі дзён запір учыняючы разбой, рабаванні, напады на пракожых. Але асабліва вынішчыліся адзін прадстаўнік бандыцкай суполкі з вёскі Вялікая Матыхала Васіль Філіпук, калі ўліўся ў рады іншай банды, якая складалася з моладзі адной вёскі Клейнікі: Анастасія Бялко, Васіль Селіванко, Мікалая Куляша.

Спачатку ў цяжкіх Высока-Літоўскіх брест яны збілі пасажыра А. Л. Андрэяка, пагражаючы яму нажом, забралі сумку з рэчамі, джынсаму куртку, кашулю. Гэтага здолела мала. Пачалі прыставаць з брыдкімі прапановамі да дзяўчыны, а калі та яна не падала на іх, слай прабавалі сцягнуць тую з цяжкіх на станцыі Сякі. Дзяўчына пашанчала: не вытрымала і адмовілася адкрытага насіліся, за пасажырку заступіліся амаль увесь вагон. Злосныя, як пабітыя сабакі, яны выйшлі на платформу. Цяпер цяжка сказаць, хто першы падаў ідэю кампенсавання сваёй нянавісці на род чалавечы наогул і яго жаночую палавіну, у прыватнасці, на жанчыну з дзіцём, але ўсе чацвёркі пачалі патрабавалі ад яе задаволення без усялякіх паранчанняў іх юрлівых жаданняў. Та я пачала крычаць, але на гэты раз жадаючых заступіцца не знайшлося — не кожны ў адзіночку пойдзе супраць чатырох раз'юшаных бандытаў. Усё ж яна адважылася як магла.

— Слухай, ты, — у ледзяным голасе аднаго з нападаўшых не адчуваўся нічога, акрамя асалоды ад сваёй бязмежнай перавагі. — Будзець правы качаць, адпраца — за тваё дзіця возьмецца.

Потым яны прызначылі, што хачеца адважыцца да апошняга, пакуль не страціць прытомнасць, але не пераставала думачы пра сына, а пасля гэтай пагрозы здавалася, молячы Бога, каб гэтыя звары не кранулі мелішца. Нацешыўшыся, кампанія маладзёў выйшла даўга яшчэ смакавала падрабязнасці здарэння, а дзеці, што не прынялі ўдзелу ў аргаваніраванні, ці то ад страху, сябры ўзварагодзілі, на правах моцнага, рознымі зневажальнымі слоўцамі.

Калі б яны былі прафесійнымі злочынцамі — усвядомілі б без сумнення, што вельмі няспадзяваўся ў гэты вечар: Іграблены Андрэякі і запаміну. І дзяўчына з цяжкім, якую яны спачатку вызначылі для сябе як ахвяру, і увесь вагон, у якім ехалі, і людзі на пероне станцыі Сякі. Зразумела, што шанцаў уцячы ад міліцыі — ніякіх. Але ў тым воль і загаводка, што жывеліся, першымі, унутраным інстынктам, не столькі павялі і нават не столькі ён, а інстынкт зверга, які злавяў больш слабага, павячаючы ім паздавацца са слабага, першым выкарыстаць, перададзеным імпульсам розуму, і таму, перададзеным імпульсам, відаць, кожны дзень жылі яны не па розуму, а па такому воль і інстынцтву. Мата практычна кожнага дна — выпіць з ранняй. Калі небудзь рабілася карыснае — няхай гэта было рабаванне, работы ці дапамога быццём па дому, то толькі з той матай — зрабіць ці пазчытаць на рабоце, ці ўспраць бацькоў дастаць грошай на выпілку. П'яных іх цягнула на "забавы", якіх недалёкіма іх розуму здавалася прымальным, зразумелым і пацешным — забіць у "кайфе" пад музыку, іголку, з жанчынай — няважна, але забіць на ўсё. І ўжо выйшла асалода — адчуць сваю значнасць, сілу, пераважанасць, што ты камандуеш, цябе баяцца. Бо ў рэальным жыцці не баяцца цябе, а не навадзюць, у лепшым выпадку — церпяць.

Да якой ступені можа даходзіць часам такое воль маральнае апушчэнне, сведчыць і нядаўні выпадак з жыхаром вёскі Вялікі Лес Дзяткаўскага раёна Пятром Селічам. Ён толькі што вярнуўся з месца зняволення, дзе правёў пяць гадоў за злочнае хуліганства. Прыехаў у Жабіну, выпіў, прычым, нямнога. Каля цукровага завода

КРЫМІНАЛЬНАЕ БЮРО

АЗВЯРЭННЕ

убачыў зусім яму незнаёму Любоў Лебядзінскаю, накінуўся на яе і пабіў. Сустраў потым падарозе Надзею Гусеву — і таксама пабіў, прычым, калі та яна ўпадала, працягнуў біць нагамі, злосна, не чуючы крыкаў, а потым хрыпаў сваёй ахвярай, пакуль сам не стаўся пад ударам. Надзею потым даставілі ў бальніцу з цяжкай чэрапа-мозгавой траўмай, страшенем мозгоў, шматлікімі ударамі і пераломамі. Магла і не выжыць. Пасля нападу на Надзею, Свіціч не супакоіўся, а стаў бадацца вакол завода ў пошуках чарговых ахвяр. Мужчын пазбягаў. Напаў на непаўналетняга Іну Пучы і Вольгу Паўлаву. Ударыў іх па чарзе загадаў прыхаванай бутэлькай па галаве. Дзяўчыны пачалі ўцякаць, дагнаў і біў, біў...

На судзе яго настолькі прымушлі растлумачыць прычыну таго, што здарылася. Што яму зрабілі гэтыя дзяўчыны? За што ён іх так? Але аказалася — усе чатыры ён ніколі да таго злоснага дня ахвяраў не бачыў. І растлумачыць не мог нічога. Ён хацеў біць, забіваць, больш нічога не ведаў. Далі яму сем гадоў строгага рэжыму.

Па-мойму, у прыродзе не існуе зверга, які б напаў на такога ж сам або чалавека проста так, не будучы галодным, раздражнёным або пераненым. Сярод людзей такіх даволі многа і з кожным днём становіцца ўсё больш, таму што нават такой стрымліваючай асновы, як упэўненасць у добрай рабоце міліцыі, няма, любіць школьнік пераказаць, што яна дзіна праца. Няма надзеі і на тое, што сумленным жыццём, настольківай працай даб'юцца для сябе дабрабыт. Усе бачаць, што дацэнт гандлюючы на базарных кітамі і статутамі з дому. Адзін мой знаёмы выкладчык — крыпак прадаў крыпку, а былыя эскі, уваршаныя школьнікі — троечнікі і наогул Бог ведае хто, раз'язджаюць у "мерседэсах". Зайдзіце ў любое дарожнае вярцанне кафе Мінска. Хто там сядзіць за "Напалеонам"? Вучоныя і перадавыя вытворчасці? Наўрад ці: дзяўчыцы школьнага ўзросту да хлопцаў і таварышчэскай кримінальнай. Няма упэўненасці і ў тым, што наш мудары парламент пакончыць са злочынствам. Законнаў нават гэтага аб узмацненні мер па барацьбе і наогул, ледзь ці не аб спыненні поўнасна злочынства, прынятае нямае. Але рэальна пакуль што не выканана нават самае неабходнае, самае надзённае. Можна прыняць які факт, што з-за нікчэмнасці ўладу маючых дзяржава няздольна абараніць асобу ад злочынчых замахаў. Пра гэта сведчаць нават факты дадзенага артыкула. Але ж дзяржава пераходзіць асоба абараніць сябе ад злочынчых. Мала таго, дзяржава не словамі і абяцаннямі, а на справе дапамагае злочынцу рабаваць і забіваць

ЭКА-ФАКТ

НЕ ПІ, ІВАНКА, СА СТУДНІ...

Паводле звестак санітарна-эпідэміялагічнай службы рэспублікі, больш за палову абследаваных у розных раёнах Беларусі студыяў утрымліваюць ваду, якая не адпавядае стандарту пітной. Асабліва трывожнае становішча склалася ў некаторых гаспадарках Калінінцкага раёна Гомельскай вобласці. Як паказалі абследаванні, на тэрыторыі калгаса "Ленінская іскра", саўгаса "Беражанскі", аграфірмі "Нанч" ад 70 да 90 працэнтаў вада ў студнях утрымлівае такую колькасць нітрату, якая ў шмат разоў перавышае дапушчальныя санітарныя нормы.

АКУНЬ — У "ЧЫРВОНОЙ КНІЗЕ"?

Правімыя ўлоў рыбы ў вадамах Беларусі скарачаюцца з года ў год. Калі ў 1990 годзе было выловлена 19626 тон рыбы, то ў 1992-м толькі 1462. У 1993-м годзе вылов зноў зменшыўся на 182 тонны.

Асноўнымі прычынамі з'яўляюцца неадназначнае гаспадаранне, няпоўнае выкарыстанне ў гэтым напрамку рэсурсаў, забруджванне прыродных водаў, пераважна ў вёсках, пагаршэнне ўмоў для жывячыхся рыбы, асабліва каштоўнай. "Палепшыліся" справы, бадай, толькі ў браканьеры. Інспектары рыбнаголова ў мінулым годзе выявілі на рэспубліцы каля 13 тысяч выпадкаў парушэння правілаў рыбнай лоўлі. Сума штрафав, сплгнанных з парушэнняў, складала амаль 5 мільярд рублёў. Але гэта вынікова, а колькі не? Рыба, як вядома, маўчыць, але павінна маўчыць грамадскасці. Бо калі справы так пойдучы і надалей, то хутка ў "Чырвоную кнігу" прыйдзеце заносіць і акуня, і плотку, і яраша.

ЯШЧЭ АДЗІН ЗАПЯВЭДНЫ КУТОК

Прыёмы чучы, калі нават у цяжкіх эканамічных умовах людзі шыра імянуцца захаванне прыроды. "Рэктнік" — так завуляе заканах, нядаўна створаны на ініцыятыву жыхароў вёскі Пясочнае Капыльскага раёна Мінскай вобласці, якія даслалі ліст у Акадэмію навуў Беларусі з просьбай абараніць пасяленні ббббб і шматлікіх месцаў росту "чыраванакіных" беларускіх аркхдэй.

Зараз рыхтуюцца навукоўца абгрунтаванне стварэння ў Капыльскім раёне яшчэ і палуючына заказніка, так званага рэзервата палуючых жывёл на тэрыторыі Баб'юнскага лясніцтва. Ініцыятары стварэння запявэднана кутка — Капыльскі лясгас і раённая інспекцыя па акалогіі. Афіцыйна пачне існаваць новы заказнік у бягучым годзе.

КОЛЬКІ КАШТУЮЦЬ СЛЁЗЫ ПРЫРОДЫ?

Служба прапаганды Віцебскага абласнога камітэта па акалогіі абвясціла спіс прамысловых і арганізацыйных аб'ектаў, да якіх прадаўжэння іскравыя пратэсты ў сувязі з забруджваннем імі навакольнага асяроддзя.

Іскі прадаўжэння да 21 прадпрыемства на агульную суму ў 22 021 607 рублёў за звышнорматывнае забруджванне атмасфернага паветра, забруджванне вадаёмаў неачышчанымі сцэкавымі водамі і нафтапрадуктамі і г.д. Раскашліцца, відаць, прыйдзецца і такому вядомаму нават за межамі рэспублікі прадпрыемству, як наваполацкі "Вымралец". Прабуда, усяго на 17 700 рублёў. Значна большыя страты панясе Полацкае ДБУ-2 дарожна-будавальнага трэста № 1. Сума прадаўжэння да яго іску — 6 236 400 рублёў.

БелаПАН.

ПА-СУСЕДСКУ

БЕЛАРУСЬ КНІГІ У ВІЛЬНІ

У Віленскім палацы друку адбылося ўрачыстае адкрыццё выставы беларускіх кніг і перыядыкі. Гэтае мерапрыемства — "адказ" на выставу літоўскай дзіцячай кнігі, якая ў канцы мінулага года прайшла ў Мінску. Ініцыятарамі новай выставы сталі літоўцы, а падрыхтавалі яе сумесна прадпрыемства "Летуос Спэда" і "Белсаюздрук".

КАЛІ ЗАТРА ВАЙНА...

Новы старшыня Камітэта літоўскага Сейма па нацыянальнай бяспецы Вітаўтас Пяткавічус на прас-канферэнцыі пад час свайго прызначэння на гэты пост пааведаў, што яму дадалася цяжкая спадчына. "Найбольшым праблем склалася ў структурных аховы краю. У выпадку нападу Літоўскай арміі на магла б вёсці працяглыя ваенныя дзеянні", — сказаў В.Пяткавічус. — І таму асноўнай канцэпцыяй аховы краю павінна стаць усенароднае супраціўленне, але і да гэтага армія не гатовая. Яна даволі слабая. Затое квітнэюць чыноўнікі Міністэрства аховы краю. Камітэт нацыянальнай бяспекі зробіць усё, каб з 214 супраціўнікаў міністэрства засталася не больш за 30-40". Гаворачы пра ахову дзяржаўнай граўцы, В.Пяткавічус сказаў, што гэтая функцыя будзе перададзена лагарычнай паліцыі. Цяперашняя сітуацыя на граўцы — гэта ганьба для дзяржавы. Граўцы будзе і заставацца аб'ектам буйнога бізнесу.

БелаПАН.

— з гісторыі Беларусі —

з усмешкай...

завачкоў паліцэйскі апарат, падтрымліваў іпінжкі, папярэдаў заможную агеутуру.

У Пецярбургу Младзецкі сустраўся з Александрам Дамітрыевічам Міхайлавым, членам Выкажальнага камітэта "На роднай волі". І прапанаваў сваё паслугі для выканання якога-небудзь тэарэтычнага акта. Не дакажучыся паўнага адказу, вырасіў дэячынца самастойна. Падаўляючы ў сабе ўнутранае хваляванне, Младзецкі накіраваўся да дому на Мойцы, у якім жыў новы правіцель Расіі, і стаў чакаць ля пад'езда. Вечарам, вяртаючыся з даклада яго вялікасці Александру ІІ, Лорыс-Мелікаў выйшаў з карэты, якая спынілася ля ганка яго дома. У той жа момант, нічога не падраўночы, шэф жандарэў пачуў лёгкі штуршок у правы бок. Гэта было дула рэвалювера.

Пачуўшы глухі стрэл, Лорыс-Мелікаў збегавіў, адхінуўся да карэты. Той, хто страляў, пабег прэч. Яму пад ногі трапіў хлопчык. Нападчыны спатыкнуўся і паваліўся. Шэф жандарэў падбег і са злосцю ўдарыў яго нагою ў твар.

Лёс элітаваўся над шэфам жандарэў. Куля Младзецкага вярвала кавалек шыняля, вату з цёплай камізэлькі і выйшла з левага боку. Граф абшочыў лёгкім спалохам.

Іпалі Младзецкі тут жа быў схоплены і ўкаменны ў каземат Екацярынінскай курыцы Петрапаўлаўскай крэпасці.

Вестка пра няўдалую спробу нападу, ваенны суд і магчымае пакаранне Младзецкага ўскалыкнула ўсіх жыхароў Пецярбурга. Усе з нецярплівасцю чакалі, што скажа самадзяржаўнае прэсудовае? Масы маўчалі: свядомасць яшчэ не прачнулася. Не маглі маўчаць толькі тыя, хто валоў папярэдні прэзольвацыю. Не маўчала сумленне Усевалада Міхайлавіча Гаршына, аднаго з буйнейшых рускіх пісьменнікаў 70—80-х гадоў мінулага стагоддзя. Яго душа пратэставала, ён імкнуўся зрабіць усё магчымае, каб прыпыніць меч прэсуды. Гаршын баяўся ўспісці час. Ён выкарыстаў сілу пісьменніцкага аўтарытэту: у дзень вынаслення прыговору напісаў жаласлівае пісьмо графу Лорыс-Мелікаву, у якім прасіў дараваць Іпаліту Младзецкаму. Пісьменнік пераконаваў дыктатара ў тым, што "не шыбеніцы і не катаржы, не кінжаламі, рэвалюверамі і дынамітам змяняюцца ідэі, ілжывыя і сапраўдныя, але прыкладам маральнага самаадрачання". Вядома ж, кажаць такіх прыкладаў ад Лорыс-Мелікава, было наўна. Гэтаж та наўна было бачыць у ім "чалавека ўлады і сумлення". І працы яго "супакоіць страці".

На наступны дзень Пецярбургскі ваенна-акуровы суд прыгаварыў Іпаліта Оспаўча Младзецкага да смяротнага пакарання праз павешанне. Знакаміты рускі гісторык і рэвалюцыянер М.Н.Пакроўскі потым

пісаў, што Лорыс-Мелікаў першым пазнаваў "грамадства" з прымяненнем палевага суда да палітычных спраў.

Настала пецярбургская раіца 22 лютага 1880 года, змрочная і тужальная. Градзяне рана уставалі і, насхеп апраўчаныя, спяшаліся на Сямёнаўскі пляц, дзе павінна было адбыцца публічнае пакаранне смерцю.

"Набліжалося да яго... піша відэаочы, — я забываў! натоўп людзей, якія беглі туды з розных бакоў. У гэтай пашпелісці было нешта дзікае і жорсткае. Здавалася, усе гэтыя людзі баяліся толькі аднаго — прапусціць рэдкае відэаішча". Абыякавым прадстаўіліся магчымаасць паказыцца сабе нервы, і натоўпы градажан збегліся на пакаранне нарадавоўца. Паводле сведчання відэаочы, пісьменніка Ф.М.Дастаўскага, на пакаранне І.О.Младзецкага сабралася да 50 тысяч чалавек.

З жахам у вачах і глухім гоманам людзі назіралі за страшным відэаішчам. Іпаліт Младзецкі трымаўся дастойна, на яго малады твар не было страху. З усмешкай падняўся на падмошкі, крыкнуў у натоўп, які сабраўся вакол шыбеніцы:

— Я паміраю за вас! "На роднай волі" высокая ацяіла паводзіны Младзецкага, паставіўшы яго побач з лепшымі прыкладамі вернасці рэвалюцыянаму абавязку, выкарыстала яго ў агітацыйных мэтах. У пракламацыі, выддзенай Выка-

наўным камітэтам, гаварылася: "Рэвалюцыянеру невядамо шкодаванне аб ранішай гібель свайго; з любоўю глядзе Іпаліт Оспаўч на народ, і глыбокая прароцкая вера ў бліжнюю перамогу свайго і правы чынуся ў яго словах... Загінуў рэвалюцыянер, сіла, але не бясследна: доблесны подзвіг твой паслужыць прыкладам для многіх, сама жорсткасць прыговору ляжа ка небным кляймо на ворагу тваім".

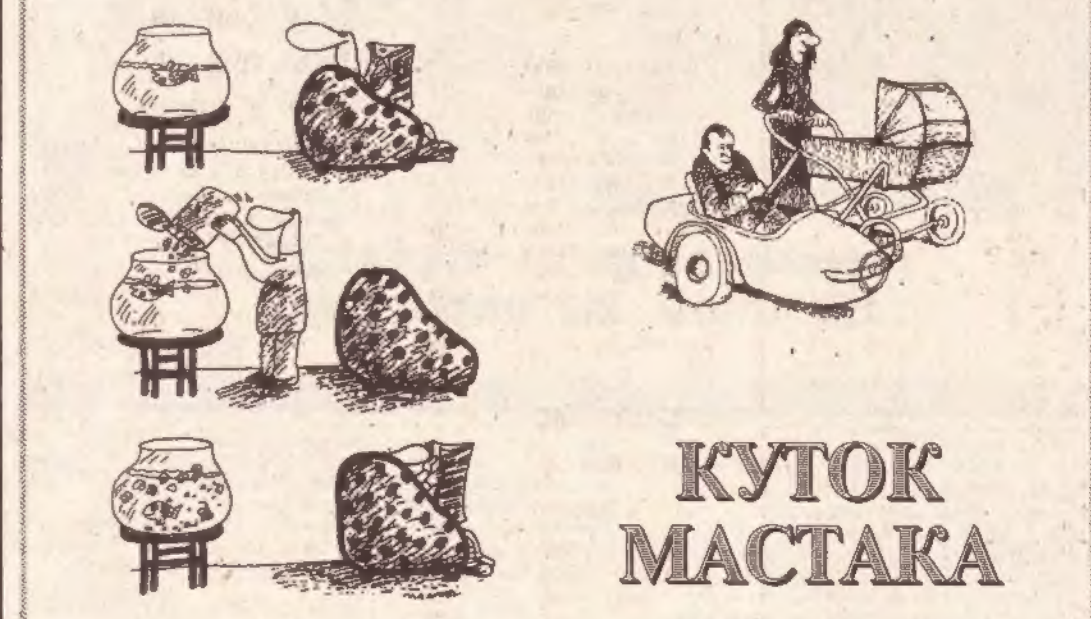
Пра пакаранага гаварыла ўся рэвалюцыйна-дамакратычная Расія. Яго імя ўпамінаецца ў творах Усевалада Гаршына, Фёдора Дастаўскага, Уладзіміра Караленкі, Глеба Успенскага, многіх рэвалюцыянерных дзеячаў. Легендарная Вера Фігнер з захапленнем пісала, што Младзецкі "памёр на эшафеце з усмешкай героя".

В.М.Гаршын, які і Леў Толстой, расуча адхіляў усякае насіліе і ўсё ж высока цаніў маральную веліч рэвалюцыянераў. Яго адчайна-трагічная спроба выратаваць жыццё нашага земляка на дорага яму каштавала. Уражаны смерцю Младзецкага, Усевалад Гаршын зусім злёг, плакаў, потым з'ехаў з Пецярбурга. Ён апынуўся ў Тульскай губерні. У адным сурдуче, вярхом на кані, а потым пешшу Гаршын накіраваўся ў Ясную Палану, да Льва Мікалаевіча Толстага, з якім да гэтага не быў знаёмы. З вялікім пісьменнікам ён пратаварыў усю ноч, якую лічыў потым "лепшай і найшчаслівейшай у

сваім жыцці". Логіка факта падказвае, што ад Гаршына Толстой даведаўся пра мужнасць Іпаліта Младзецкага.

Гэту смерць цяжка перажываў Фёдар Дастаўскі. Публічнае пакаранне Іпаліта Младзецкага літаральна ўзрушыла яго. А.І.Талстая пісала Е.Ф.Юнгэ: "Зараз вярнулася ад Дастаўскага — я знайшла яго нечым засмучаным, хворым, бледным. Яго вельмі ўразіла (як гледзячы) пакаранне злочынцаў".

Выстраля Младзецкага натхніў многіх рэвалюцыйных народнікаў, у яго знайшліся паслядоўнікі. Праз год за замых на цар на тым жа Сямёнаўскім пляцы прынялі пакутліваю смерць Андрэй Жэлябаў, Мікалай Кібальчыч, Соф'я Пароўская. Іх смерць, як і пакаранне Младзецкага, служыла палітычнаму прасвятленню новых барацьбітоў супраць магнарычнай тыраніі, абавяргала памяткавацца народніцкай тэорыі аб "актыўных" героях і "пасіўным" натоўпе. Нельга не захапляцца вялікай самазхаванасцю нарадавольцаў, але нельга таксама аздацца з утапічнай праграмай і тактыкай індывідуальнага тэрору. Іх рэалізацыя перабудова грамадства сваімі сіламі, без удзелу працоўнага народа. Несумненна, гэтыя ахвяры не былі дарэчнымі, яны рыхтавалі глебу для пошуку новых, лепшых узораў, усталювання жыцця. Насуперак расчараванню жыве надзея на лепшае і сёння.

КУТОК МАСТАКА

